

УДК 330

С.М. Горлов, доц., д-р філософії в галузі економіки

Кіровоградський інститут Міжрегіональної Академії управління персоналом

Механізм формування взаємодії сукупного попиту і сукупної пропозиції.

Розглядається сучасний механізм взаємодії сукупного попиту та сукупної пропозиції. Досліджується вплив факторів макроекономічної рівноваги на сукупний попит та сукупну пропозицію.
класична економічна теорія, кейнсіанська теорія, сукупний попит, сукупна пропозиція, сучасна економічна теорія

С.Н. Горлов, доц., д-р філософії в сфері економіки

Кіровоградський інститут Міжрегіональної Академії управління персоналом

Механизм формирования взаимодействия совокупного спроса и совокупного предложения

Рассматривается современный механизм взаимодействия совокупного спроса и совокупного предложения. Исследуется влияние составляющих уравнения макроекономического равновесия на совокупный спрос и совокупное предложение.

классическая экономическая теория, кейнсианская теория, совокупный спрос, совокупное предложение, современная экономическая теория

Постановка проблеми. Наприкінці двадцятого століття з розвитком сучасних інформаційних технологій людство дійшло висновку, що саме економічне управління обумовлює рівень життя. Провідна роль економічної ідеології у розвинених країнах обумовила їх процвітання в умовах глобалізації. Глобалізація економічного розвитку на сучасному етапі вимагає пошуку й упровадження нових форм і методів управління економікою, що пов'язано з розвитком нових теоретичних підходів до вирішення економічних проблем.

Значне місце у вирішенні економічних проблем розвитку людства відіграє удосконалення існуючих економічних теорій з урахуванням тенденцій сучасної економічної науки, що є важливою передумовою подолання кризових явищ і забезпечення сталого економічного розвитку. В цьому аспекті виникає необхідність розкриття механізму взаємодії сукупного попиту і сукупної пропозиції в ув'язці з сукупними витратами та сукупними доходами в економіці, що є фактором удосконалення теоретичних викладок в макроекономіці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості взаємодії сукупного попиту та сукупної пропозиції досліджували Менк'ю Грегорі Н., Макконнелл К.Р., Брю С.Л., російські економісти Єрмішин П.Г., Архипов А.І., Нестеренко А.М., Большаков А.К. та інші. Також ці питання розглянуто автором у монографії "Кризи. Вихід: кадри, управління, економіка" (Кіровоград, Полімед-Сервіс, 2000), в авторських працях "Нова економіка", "Сучасна макроекономіка" та інших.

Разом з тим, визначення основних проблем взаємодії сукупного попиту та сукупної пропозиції в ринковій економіці зумовлює актуальність даної теми.

Постановка завдання. Метою статті є удосконалення економічної теорії в аспекті взаємодії сукупного попиту та сукупної пропозиції в макроекономіці.

Виклад основного матеріалу. На початку третього тисячоліття людство затвердилося в думці, що саме економічне управління визначає рівень його життя та захищеності. Економічна ідеологія стала керуючою в багатьох розвинених країнах та країнах що розвиваються. Світові лідери, як правило, мають консультантів-економістів і реалізують їх поради та рекомендації при прийнятті управлінських рішень.

Інтерес освічених людей до економічної теорії все більше зростає. Пояснюється це тими глобальними змінами, які відбуваються в усьому світі. П. Самуельсон у відомому всьому світу підручнику "Економікс" писав, що "людина, яка систематично не вивчає економічну теорію, подібна до глухого, який намагається оцінити музичний твір" [1]. Економічна політика держави, якщо вона не опирається на економічну теорію, неминуче заведе суспільство в глухий кут, до кризи, а в кінцевому рахунку – до соціального вибуху.

Російські економісти Ніколаєва Л.О. і Чорна І.П. відмічали, що "сучасна економічна теорія, будучи спадкоємицею багатющого знання, не відкидає нічого з того, що внесли в неї економісти минулих століть. Вона продовжує їх ідеї, доповнюючи або уточнюючи науковий аналіз, тому цей етап розвитку економічної науки прийнято пов'язувати з формуванням нової парадигми... Сучасна парадигма передбачає можливість синтезу, а не протиставлення різних економічних шкіл і напрямів аналізу" [2].

Сукупний попит і сукупна пропозиція є одними з основних економічних категорій ринкової економіки. Сукупний попит формується на підставі потреб і реальних можливостей індивідів, фірм, підприємств, суспільства на товари та послуги. Він визначається як кількість товарів та послуг, яку може і буде куплено за певною ціною в конкретний (даний) період часу. Сукупна пропозиція товарів і послуг формується на основі виробничого процесу підприємств, фірм, організацій, колективів та індивідів, що створюють товари і послуги. Сукупна пропозиція визначається як кількість товарів та послуг, яку виробники можуть і готові продати за визначеною ціною в конкретний (даний) період часу.

Основними факторами сукупного попиту є рівень цін в економіці та рівень доходів населення (структура доходів населення). Основними факторами сукупної пропозиції є ціни на ресурси та рівень технології виробництва.

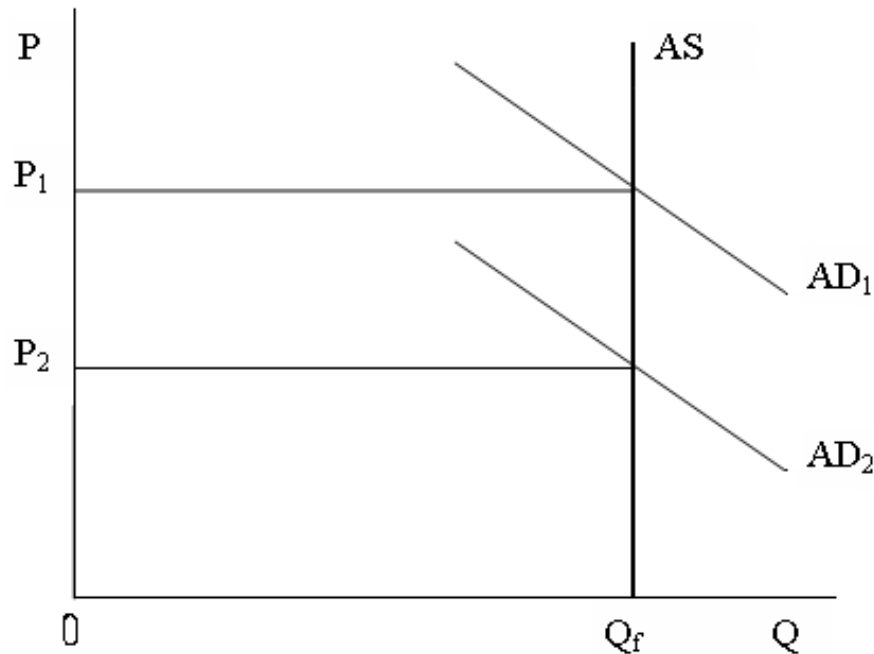
У вищевикладеному аспекті розглянемо концепцію економіки, яку дотримуються класики. Класична модель розуміння функціонування економіки дозволяє пояснити, як визначається реальний обсяг виробництва (сукупна пропозиція), реальна і номінальна заробітна плата, рівень цін і реальна ставка відсотка.

Головний постулат класичної моделі полягає в тому, що всі ринки, включаючи і ринок робочої сили, завжди приходять в рівноважний стан і будь-яке відхилення від рівноваги є тимчасовим і короткостроковим. На думку класиків, автоматичне саморегулювання ринкової економіки забезпечується дією закону Сея, застосуванням гнучких ставок відсотка і еластичності цін і заробітної плати. По даним причинам економіка завжди буде прагнути до рівноважного стану. Видатним французьким економістом Ж.Б. Сеєм (1767-1832) було сформульовано припущення про те, що в економіці не може бути дисбалансу сукупних попиту і пропозиції, оскільки сукупна пропозиція "сама породжує сукупний попит".

Класики стверджують, що крива сукупної пропозиції (AS) являє собою пряму вертикальну лінію, яка визначає рівень реального обсягу виробництва при повній зайнятості (див. рис. 1) [3, с. 202].

Переміщення кривої сукупного попиту від AD_1 до AD_2 знижує рівень цін від P_1 до P_2 , а це означає, що купівельна спроможність грошей збільшується і на дану

кількість грошей можна купити більшу кількість продукції. Але оскільки сукупна пропозиція не змінюється $Q_f = \text{const}$, тоді зменшення сукупного попиту призведе до зниження рівня цін від P_1 до P_2 . Зниження цін викличе збільшення реальної заробітної плати, що, у свою чергу, призведе до порушення рівноваги на ринку робочої сили. Дефіцит і конкуренція призведуть до зниження номінальної заробітної плати і відновленню рівноваги на тому ж рівні зайнятості. Оскільки крива сукупної пропозиції є вертикальною, то рівень цін не впливає на сукупну пропозицію.

На графіку: Q_f - реальний обсяг, або потенційний обсяг, виробництва при повній зайнятості

Рисунок 1 – Співвідношення сукупних попиту і пропозиції в класичній теорії.

Джерело. Складено з використанням [3, с. 202]

Збільшення пропозиції грошей викликає збільшення попиту на товари і послуги, тому крива сукупного попиту AD_2 переміщується в положення AD_1 . Але оскільки сукупна пропозиція не змінюється $Q_f = \text{const}$, тоді збільшення сукупного попиту призведе до зростання рівня цін від P_2 до P_1 . Зростання цін викличе зниження реальної заробітної плати, що, у свою чергу, призведе також до порушення рівноваги на ринку робочої сили. Надлишковий попит і конкуренція приведуть до підвищення номінальної заробітної плати і відновленню рівноваги на тому ж рівні зайнятості. Збільшення пропозиції грошей призвело до зростання інфляції (зростання цін в економіці), збільшення номінальної заробітної плати та номінальної процентної ставки, але всі змінні показники реально не змінилися.

Макконнелл К.Р. і Брю С.Л. відмічають, що “для економістів-класиків сукупний попит є стабільним і забезпечується кількістю грошей у домогосподарств і у бізнесі та реальною вартістю грошей, яка визначається купівельною спроможністю грошової одиниці. Навіть якщо сукупний попит знизився, еластичність цін і заробітної плати забезпечать роботу автоматично вбудованого механізму, за допомогою якого підтримується функціонування капіталістичної економіки на рівні її потенційного обсягу виробництва і природної норми безробіття. Тому макроекономічна політика держави видається зайвою і непродуктивною” [3, с. 203].

Архіпов А.І., Нестеренко А.Н., Большаков А.К. у своїй книзі “Економіка” пишуть, що “у відповідності з класичною моделлю гроші нейтральні по відношенню до реальних економічних змінних. Тому державна політика стимулювання випуску і зайнятості є неефективною. Звідси єдине завдання цієї політики полягає у підтримці стабільної грошової пропозиції, щоб уникнути надмірної інфляції або дефляції” [4, с. 247]. Стабілізація цін забезпечується за рахунок контролю та регулювання пропозицією грошей у країні.

Кейнсіанці удосконалили класичну модель співвідношення сукупного попиту та сукупної пропозиції. Вони у своїх моделях припускають, що рівень цін в економіці є постійним і крива сукупної пропозиції являє собою пряму горизонтальну лінію у відповідному діапазоні цін, але як тільки в економіці досягається рівень повної зайнятості, крива сукупної пропозиції стає вертикальною лінією, що піднімається вгору від горизонтальної частини кривої сукупної пропозиції. Відзначимо також, що потенційний, або максимальний обсяг виробництва, кейнсіанці розглядають як виняток. На їхню думку реальний обсяг виробництва завжди менший за обсяг виробництва при повній зайнятості (див. рис. 2 а). Горизонтальна частина кривої сукупної пропозиції в кейнсіанській моделі називається “кейнсіанським відрізком”.

В кейнсіанській моделі на рис. 2 "а" в будь-якій точці кривої сукупної пропозиції AS на горизонтальному відрізку (до т. f) сукупні попит і пропозиція врівноважуються, тобто $Q_R=Q_Y$. Це говорить про те, що в даному випадку при будь-якому значенні сукупного попиту він врівноважується сукупною пропозицією. Оскільки в економіці пропозиція в грошовому виразі дорівнює $P \times Q_S$ (Q_S – сукупна пропозиція в кількісному вираженні), а попит дорівнює $P \times Q_D$ (Q_D – сукупний попит у кількісному вираженні), тоді маємо $P \times Q_S = P \times Q_D = \text{ВНП}$ [5, с.226].

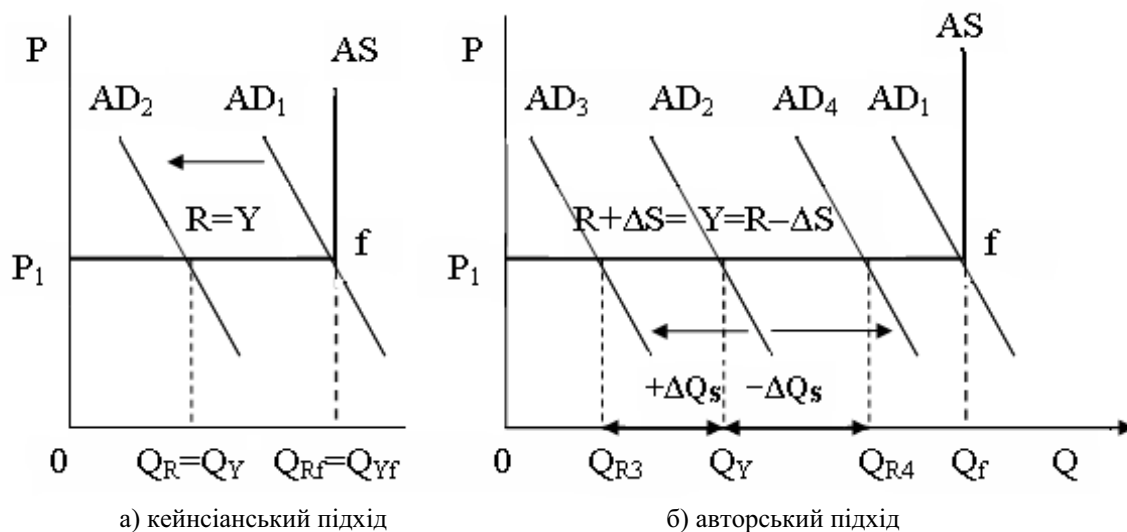

Рисунок 2 – Співвідношення сукупних попиту і пропозиції: а) у кейнсіанській теорії, б) авторські викладки

На графіку: Q_{Rf} – реально спожитий обсяг виробництва при повній зайнятості; P – рівень цін; Q_Y – реальний обсяг виробництва (вироблений) Q_R – спожитий обсяг виробництва; $(+\Delta Q_S)$ – не спожитий обсяг виробництва; $(-\Delta Q_S)$ – спожитий обсяг виробництва, вироблений у минулих періодах, що передують звітному; AS – крива сукупної пропозиції; AD – крива сукупного попиту

Розглянемо сучасну теорію взаємодії сукупного попиту та сукупної пропозиції товарів і послуг. Як ми знаємо, валовий національний продукт (ВНП) може

споживатися не повністю, тобто $(P \times Q_S) > (P \times Q_D)$ (сукупна пропозиція більше сукупного попиту в економіці) і можна стверджувати, що будь-яка точка перетину кривих AS і AD відповідає фактичному споживанню ($Q_R = Q_Y - \Delta Q_S$), яке менше фактичної пропозиції на кількість не спожитих товарів та послуг (див. "б" на рис. 2). Якщо сукупні попит і пропозицію виразити через сукупні витрати і доходи, тобто $R = Q_R$ та $Y = Q_Y$, тоді ми отримуємо: $Y = R + \Delta S$, де ΔS – збереження або не використаний у звітному періоді дохід, в нашому прикладі $\Delta S = \Delta Q_S$. На рис. 2 "б" у будь-якій точці перетину кривих сукупної пропозиції і сукупного попиту правіше кривої AD_2 буде вірним вираз: $Y = R - \Delta S$; де " $-\Delta S$ " – використані у звітному періоді збереження минулих, до звітного, періодів. В даному випадку маємо $Y < R$, тобто сукупні доходи менше сукупних витрат в економіці. В будь-якій точці перетину кривих сукупної пропозиції і сукупного попиту лівіше кривої AD_2 буде вірною формула: $Y = R + \Delta S$, тобто в даному випадку маємо $Y > R$, тобто сукупні доходи більше сукупних витрат в економіці. І тільки в точці перетину кривих AD_2 і AS буде дотримуватися рівність сукупних попиту і пропозиції, тобто $Y = R$.

Відмітимо, що вираз $Y = R - \Delta S$ говорить про наступне:

1) за рахунок збережень ΔS минулих (до звітного) періодів було спожито більше товарів та послуг, ніж вироблено у звітному періоді;

2) перевищення споживання продукту (R) над його виробництвом (Y) відбулося за рахунок залишків продукції, виробленої до звітного періоду (зменшення запасів).

На підставі викладеного на рис. 2 "б" ми бачимо, що в реальній економіці отримані доходи не завжди рівні витратам і тому мають місце наступні рівняння макроекономіки: $Y \leq R \leq Y$, $Y = R + \Delta S$, $Y = R - \Delta S$, $Y = R$. Також необхідно зазначити, що в даній економічній моделі припускаємо, що швидкість обігу грошей дорівнює одиниці ($V=1$, тому $S \times V = S$), тобто розглядається, як приклад, конкретна економічна ситуація.

Необхідно відмітити, що якщо в даній економічній моделі швидкість обігу грошей не дорівнює одиниці ($V \neq 1$ маємо $\Delta S \times V \neq \Delta S$), тоді мають місце наступні рівняння макроекономіки: $Y \leq R \leq Y$, $Y = R + \Delta S \times V$, $Y = R - \Delta S \times V$, $Y = R$.

Із вищевикладеного слідує, що сукупний попит далеко не завжди дорівнює сукупній пропозиції. Їх взаємодія у будь-якому звітному періоді може призводити до наступних ситуацій: $Q_R = Q_Y$ або $Q_S = Q_D$; $Q_R < Q_Y$ або $Q_S < Q_D$; $Q_R > Q_Y$ або $Q_S > Q_D$.

З нашого дослідження випливає, що економічні теорії, засновані на рівновазі сукупних попиту і пропозиції, мають сенс за умови рівності виробленого (VNP_Y) та спожитого (VNP_R) валового національного продукту: $VNP_Y = VNP_R = Y = R$, але це тільки окремий випадок. В економіці досить часто $VNP_Y \neq VNP_R$, причому, якщо реальний обсяг виробництва (сукупна пропозиція) перевищує споживання, то відбувається ріст збережень в економіці, що з урахуванням швидкості обігу грошової одиниці дорівнюють сумі вартості неспожитих товарів і послуг в економіці за аналізований період; якщо реальний обсяг виробництва (сукупна пропозиція) менше чим споживання, то відбувається зменшення збережень в економіці, що з урахуванням швидкості обігу грошової одиниці дорівнюють сумі спожитих товарів і послуг, вироблених в попередні до звітного періоду. Фактор збережень ($\Delta S \times V = \Delta Q_D$ або при $V=1$ отримуємо $\Delta S = \Delta Q_D$) має важливе значення для аналізу взаємодії сукупного попиту та сукупної пропозиції і грошового обігу в державі. Накопичення (збільшення) збережень в економіці зменшує сукупний попит; витрати збережень в економіці збільшують сукупний попит.

Кейнсіанське рівняння обсягу виробництва ($Y = C + I_g + G + X_n = R$) не враховує фактору збережень, хоча неокейнсіанці і приділили йому достатньо уваги. Зокрема Дж. Хікс в роботі "Вартість і капітал" зазначав, що "проста періодичність у реалізації

доходів і витрат обумовлює зберігання певної кількості грошей – у масштабах всього суспільства, можливо, досить постійної кількості, схильної регулярним коливанням в перші дні кожного квартала, на різдво і т. д. Якщо залишити осторонь подібні регулярні коливання, то на розміри даної суми грошей повинна впливати тільки зміна звичок людей щодо часу платежів або загальна зміна обсягу витрат у грошовому вираженні. (Слід зазначити, що даного виду попит на гроші не може сильно залежати від зміни відсотка). Є, проте, й інша причина зберігання грошей навіть у тому випадку, коли очікується, що доходи і витрати в цілому будуть рівними. План витрат індивіда завжди не визначений; завжди існує ймовірність, що в будь-який момент він може захотіти здійснити деякі непередбачені витрати” [6]. Тобто, завжди якась частина коштів є не використаною в економічному обігу і знаходиться у вигляді збережень.

Розглянемо механізм взаємодії сукупного попиту Q_D і сукупної пропозиції Q_S в кількісному вираженні в залежності від рівня цін P та грошової маси M з урахуванням швидкості обігу грошової одиниці V . З рівняння $P \times Q_S = P \times Q_D = M \times V$ випливає, що грошова маса M прямо пропорційна рівню цін P , сукупному попиту Q_D і сукупній пропозиції Q_S . Кількість грошей в обігу M впливає на рівень цін P ; зміна цін веде до зміни сукупного попиту Q_D ; за сукупним попитом слідує зміна сукупної пропозиції Q_S , яка і визначає рівень виробництва $P \times Q_S$, рівний ВВП. Дану залежність можна зобразити наступним чином [7]:

$$M \rightarrow P \rightarrow Q_D \rightarrow Q_S \rightarrow P \times Q_S = \text{ВВП}.$$

Проаналізуємо рівність $P \times Q_S = P \times Q_D = M \times V$ при різному співвідношенні сукупних попиту і пропозиції. Шляхом математичних перетворень рівняння, можна отримати наступні результати:

1) якщо $Q_D > Q_S$ (сукупний попит більше сукупної пропозиції), тоді маємо: $P \times Q_D = (P + \Delta P) \times Q_S = M \times V$, де ΔP – величина зростання рівня цін, що урівнює пропозицію з попитом в економіці. З останнього випливає, що

$$\Delta P = (P \times Q_D / Q_S) - P = P \times (Q_D / Q_S - 1). \quad (1)$$

Зростання рівня цін ΔP визначається відношенням сукупного попиту в грошовому виразі до сукупної пропозиції в кількісному виразі за мінусом рівня цін P . Можна також записати:

$$P = M \times V / Q_D = M \times V / Q_S - \Delta P. \quad (2)$$

Шляхом математичних перетворень із рівняння (2) можна вивести слідує рівняння визначення рівня цін при $Q_D > Q_S$:

$$P = M \times V / Q_D = (M \times V - \Delta P \times Q_S) / Q_S. \quad (3)$$

Рівняння (3) говорить про те, що при $Q_D > Q_S$ для збереження рівня цін P необхідно зменшити грошову масу з урахуванням швидкості обігу грошової одиниці на величину $\Delta P \times Q_S$ (множення очікуваного зростання рівня цін на величину сукупної пропозиції в кількісному вираженні);

2) якщо $Q_D < Q_S$ (сукупний попит менше сукупної пропозиції),

тоді $P \times Q_D = (P - \Delta P) \times Q_S = M \times V$; де ΔP – величина зниження рівня цін, що урівнює пропозицію з попитом в економіці. З допомогою математичних перетворень отримаємо наступне рівняння:

$$\Delta P = P - (P \times Q_D / Q_S) = P \times (1 - Q_D / Q_S). \quad (4)$$

Отже, із рівності (4) зниження рівня цін дорівнює різниці між рівнем цін та відношенням сукупного попиту в грошовому виразі ($P \times Q_D$) до сукупної пропозиції в кількісному вираженні (Q_S).

Шляхом математичних перетворень із останньої рівності отримаємо:

$$P = M \times V / Q_D = (M \times V + \Delta P \times Q_S) / Q_S. \quad (5)$$

Із рівняння (5) слідує, що при $Q_D < Q_S$ для збереження рівня цін P необхідно збільшити грошову масу з урахування швидкості обігу грошової одиниці на величину $\Delta P \times Q_S$.

3) якщо $Q_D = Q_S$ (сукупний попит дорівнює сукупній пропозиції), тоді $P \times Q_S = P \times Q_D = M \times V$ і рівень цін не змінюється.

Ми розглянули ситуацію зміни рівня цін при зміні взаємовідношення сукупного попиту і сукупної пропозиції в кількісному вираженні при незмінних грошовій масі та швидкості обігу грошової одиниці.

Висновки. Результати дослідження свідчать, що при взаємодії сукупного попиту та сукупної пропозиції в економіці маємо три варіанти результатів: $Q_S = Q_D$; $Q_S < Q_D$; $Q_S > Q_D$. Дані дослідження говорять про те, що рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції є окремим випадком і в реальному житті, в більшості випадків, зустрічається їх нерівновага. Фактором нерівноваги є збереження, які накопичуються або витрачаються впливають на сукупний попит, створюючи нерівновагу в макроекономіці. Рівновага у звітному періоді можлива за умови, якщо зміна збережень у звітному періоді дорівнює нулю ($\Delta S = 0$).

В роботі досліджено також механізм взаємодії сукупного попиту Q_D і сукупної пропозиції Q_S в кількісному вираженні в залежності від рівня цін P та грошової маси M з урахуванням швидкості обігу грошової одиниці V .

При $Q_D > Q_S$ для збереження рівня цін P необхідно зменшити грошову масу з урахуванням швидкості обігу грошової одиниці на величину $\Delta P \times Q_S$, тобто $P = M \times V / Q_D = (M \times V - \Delta P \times Q_S) / Q_S$.

При $Q_D < Q_S$ для збереження рівня цін P необхідно збільшити грошову масу з урахування швидкості обігу грошової одиниці на величину $\Delta P \times Q_S$, тобто $P = M \times V / Q_D = (M \times V + \Delta P \times Q_S) / Q_S$.

При $Q_D = Q_S$ (сукупний попит дорівнює сукупній пропозиції) $P \times Q_S = P \times Q_D = M \times V$ і рівень цін не змінюється.

Подальші перспективи досліджень автор бачить у детальній розробці методів та напрямків впровадження нових теоретичних розробок з економіки в практику та на основі них прийняття управлінських рішень по підтримці стабільності в економіці.

Список літератури

1. Самуельсон П. Основания экономического анализа [Електронний ресурс] / П. Самуельсон. – СПб.: Экономическая школа, 2002. – 604 с. – Режим доступу: <http://galleri.economicus.ru/cgi-bin/>.

2. Николаева Л.А. Экономическая теория [Электронный ресурс] / Николаева Л.А., Чёрная И.П. - Москва: Изд. Книжный дом, Экоперспектива, 2009. - 637 с. - Режим доступа: <http://bookz.ru/authors/nikolaeva-la-4erna-ip/>.
3. Макконнелл К.Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю; пер. с англ. 2-го изд. Е.С. Иванова, И.Ю. Лаврова, В.Ф. Максимова, Л.В. Максимова, А.Р. Маркова, В.Д. Медвинской, П.А. Отмахова, Р.И. Столпера, С.В. Черпакова (руководитель группы). - К.: Хагар-Демос, 1993. - 785 с.
4. Экономика. Учебник / Под ред. А.И. Архипов, А.Н. Нестеренко, А.К. Большаков. - М.: Проспект, 1998. - 792с.
5. Горлов С.М. Економіка-XXI. Теорія і практика. / С.М. Горлов. - Кіровоград: Приватне підприємство «Ексклюзив-Систем», 2011. - 312с.
6. Хикс Дж. Стоимость и капитал [Электронный ресурс] / Дж. Хикс. - Режим доступа: <http://bookz.ru/authors/djon-hiks/hiksdjon01>.
7. Горлов-Марченко С.Н. Кризисы. Выход: кадры, управление, экономикс. / С.Н. Горлов-Марченко - Кіровоград: ПОЛИМЕД-Сервис, 2000. - 370 с.

Serhiy Horlov

Interregional Academy of Personnel Management

Mechanism of formation of the interaction of aggregate demand and aggregate supply

The article investigates the modern mechanism of interaction of aggregate demand and aggregate supply. This is the factor of improvement of theoretical calculations in macroeconomics.

There is arguеc that the aggregate demand is not always equal to the aggregate supply in this scientific work. Their interaction in any reporting period can lead to the following situations: $Q_S=Q_D$; $Q_S < Q_D$; $Q_S > Q_D$. That is, economic theorys, based on the balance of aggregate demand and supply, make sense on conditions of equality of produced and consumed gross national product. But this is only a special case. In economy quite often, the real output of does not equal to consumption. If production exceeds consumption, the growth of savings in the economy in the amount of the non consumed goods and services in the economy during the analyzed period. If the real output less than consumption, there is a reduction of savings in the economy to the amount of consumed goods and services produced in the previous reporting period.

The results of research show that the interaction of aggregate supply and aggregate demand in the economy we have three variants of the results: $Q_S=Q_D$; $Q_S < Q_D$; $Q_S > Q_D$. Research data assert that the balance of aggregate demand and aggregate supply is a separate case and in real life, they can be inbalance. The factor of the imbalance is to keep during the accumulate, or cost sare affecting on aggregate demand, creating the imbalance in macroeconomics. The balance in the reporting period is possible only if the condition if the change of savings is zero ($\Delta S=0$).

classical economic theory, keynesian theory, aggregate demand, aggregate supply, modern economic theory

Одержано 24.02.14